

AUTORSKA PRAVA

UMETNOST JE GUBLENJE VREME! ZABORAVI NA TO!

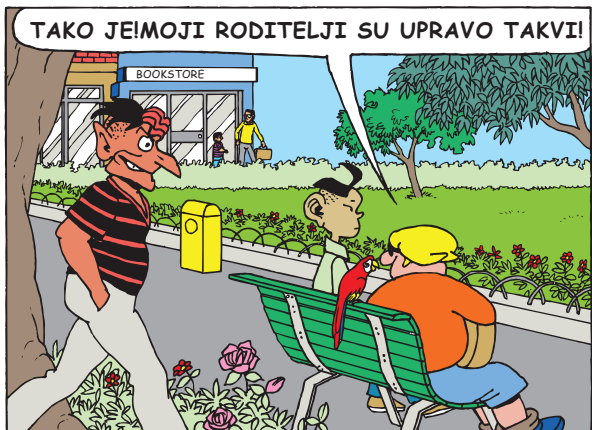
OH...!

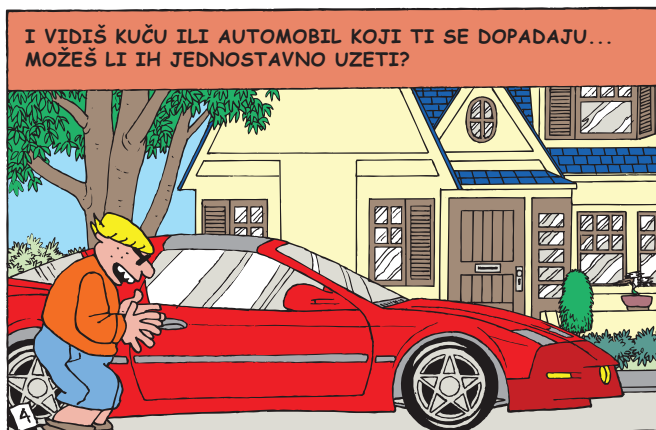
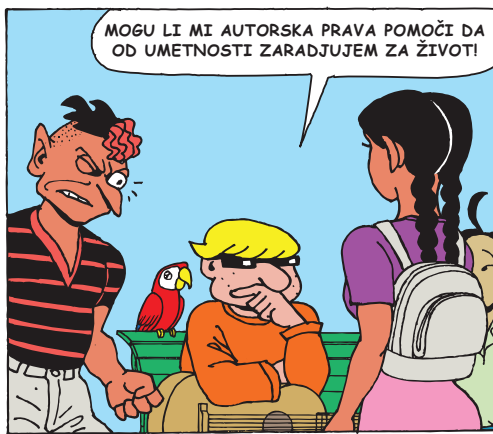

MARKO ZELI DA STUDIRA MUZIKU, ALI NJEGOVI RODITELJI SE PROTIVE...

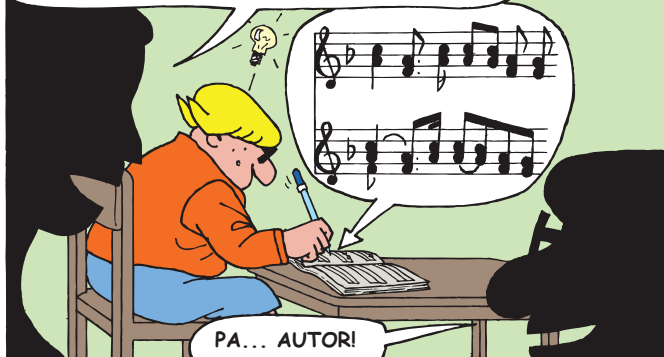

TAKO JE: SVAKO TO ZNA, TAČNO? DAKLE...

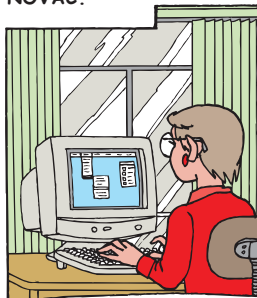
AKO KOMPONUJEŠ PESMU ILI NAPIŠEŠ KNJIGU, ŠTA SI TI U ODNOSU NA TO DELO?

DAKLE, AUTOR JE VLASNIK DELA I ONO NJEMU PRIPADA JER GA JE ON STVORIO.

A, DA BI TO URADIO, MORA DA VREDNO I NAPORNO RADI I DA ULOŽI VREME, TRUD, TALEMAT, A ČESTO I VLASTITI NOVAC.

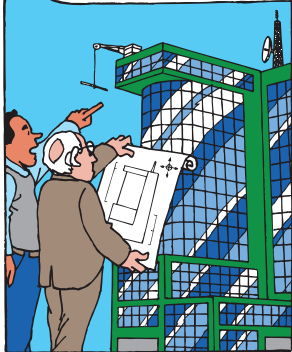

SLAZEM SE.

I NIKO NE MOŽE ODUZETI IMOVINU BEZ DOZVOLE VLASNIKA.

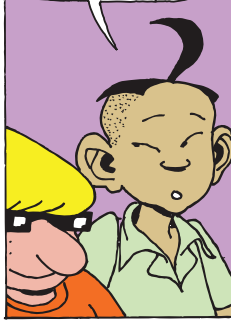
JEDNIA OSOBA KOJA MOŽE RASPOLAGATI TAKVIM DELOM, PRODATI GA ILI IZNAJMITI, DOZVOLITI NJGOVO UMNOŽAVANJE, LICENCIRATI GA I TAKO DALJE, JESTE AUTOR.

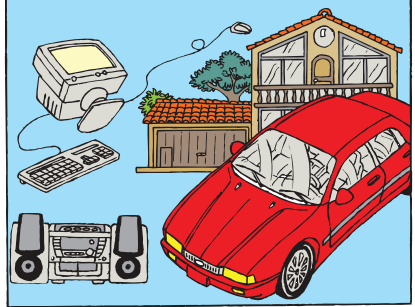
DAKLE...AKO STVORIM NEKO DELO ,MOGU LI ZARADITI NOVAC OD TOGA?

NARAVNO, A TADA ČE TE RODITELJI OSTAVITI NA MIRU.?

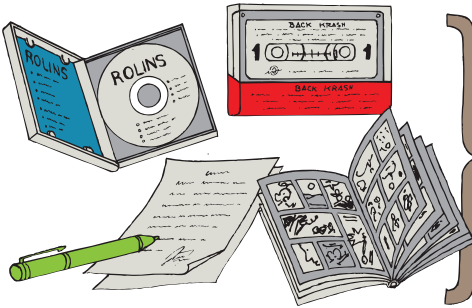

RAZLIKA JE U TOM ŠTO SU KUĆE I AUTOMOBILI MATERIJALNE STVARI...

INTELEKTUALNA DELA (PESME, POEZIJA, SCENARIO, PLES, ITD..) SU NEMATERIJALNE STVARI.

ALI SVA DOBRA, FIZIČKA ILI INTELEKTUALNA, IMAJU VLASNIKE ČIJA PRAVA MORAJU BITI POŠTOVANA.

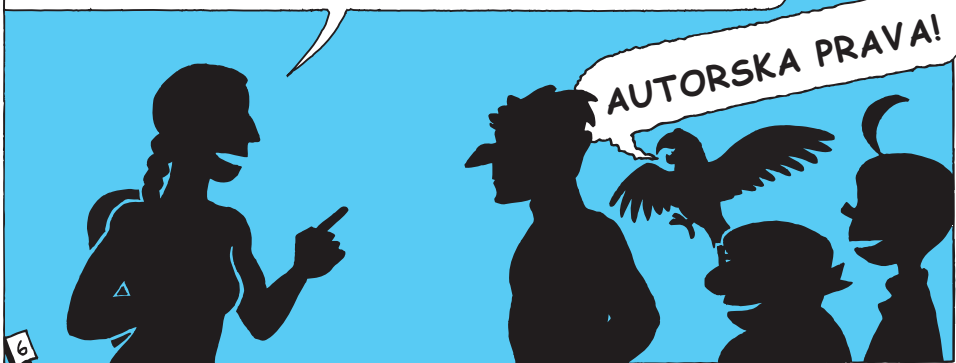

MEDIJ JE FIZIČKI (PAPIR, CD, KASETA), ALI DELO JE INTELEKTUALNO

DAKLE, AKO ZELIS DA BUDES IZVODJAČ I ZARADJUJEŠ ZA ZIVOT KREATIVNIM RADOM, MORAS DA ZNAS VIŠE O AUTORSKIM PRAVIMA.

AUTORSKA PRAVA!

KAKO ZNAŠ TOLIKO O TOME?

BILA SAM U ZAVODU ZA INTELEKTUALNU SVOJINU...

DALI SU MI OVU BROŠURU.

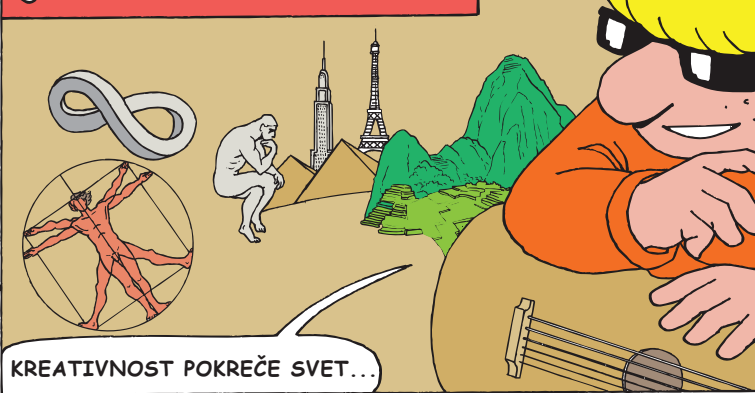
PA RECI NAM NEŠTO O TOME!

VEĆ SMO VIDELI NAJVAŽNIJI DEO...

① VREDNOST KREATIVNOSTI...

KREATIVNOST POKREĆE SVET...

② VAŽNO JE NE ZABORAVITI DA DELO PRIPADA ONOME KO GA JE STVORIO...

ŠTO MU ③ DAJE PRAVE KOJA MORAJU BITI PRIZNATA I ZAŠTIĆENA.

KO MOŽE
BITI
AUTOR?

SAMO SU LJUDI U ŠTANJU DA STVORE INTELEKTUALNU
SVOJINU, TAKO DA ŽIVOTINJA ,MAŠINA ILI INSTITUCIJA
NE MOŽE BITI AUTOR.

ZAMO MI JE,
AURORA...

AWKOR!

TI SAMO OPONAŠAŠ, NE STVARAŠ.

JADN MALENA!
ALI, ZAR NE
POSTOJE I DRUGE
VRSTE AUTORSTVA?

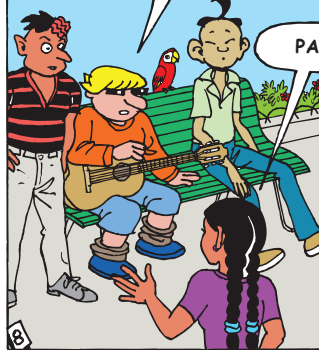
DA , POSTOJE...

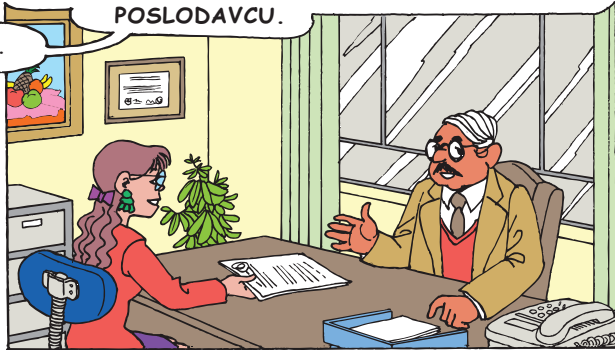
AUTORSTVO NAD ANONIMNIM (NEPOTPISANIM)DELOM.TE...

A ŠTA AKO SE DVE STRANE
O NEČEMU NE SLAŽU?

GENERALNO SE PRETPOSTAVLJA DA PRAVA NAD
NARUČENIM DELIMA ILI ONIM KOJE AUTOR
STVORI U SVOJSTVU ZAPOSLENOG PRIPADAJU
POSLODAVCU.

PA...

PA...

ŠTA
AUTORSKA
PRAVA
ZA PRAVO
ŠTITE

AUTORSKA PRAVA ŠTITE DELA U FORMI KNJIŽEVNIH I UMETNIČKIH DELA, BEZ OBZIRA NA NJIHOVE OSOBINE..

DA LI MORAŠ DA
REGISTRUJEŠ
DELO DA BI
OSTVORIO
AUTORSKO PRAVO?

UVEK JE DOBRA IDEJA
REGISTROVATI DELO, ALI PRAVA,
U SUŠTINI PROIZILAZE IZ ČINA
STVARANJA NEKOĐ DELA...

DAKLE, NIJE GA NEOPHODNO
REGISTROVATI, PO TOME SE
AUTORSKA PRAVA RAZLIKUJU
OD ŽIGOVA..!

TAČNO.

MAARKSS!

AUTORSKA PRAVA SADRŽANA SU U
SAMOM DELU, KAO ŠTO JE MUZIKA...
A PRAVA KUPCA SU SADRŽANA U FIZIČKOM
PREDMETU, KAKO ŠTO JE CD.

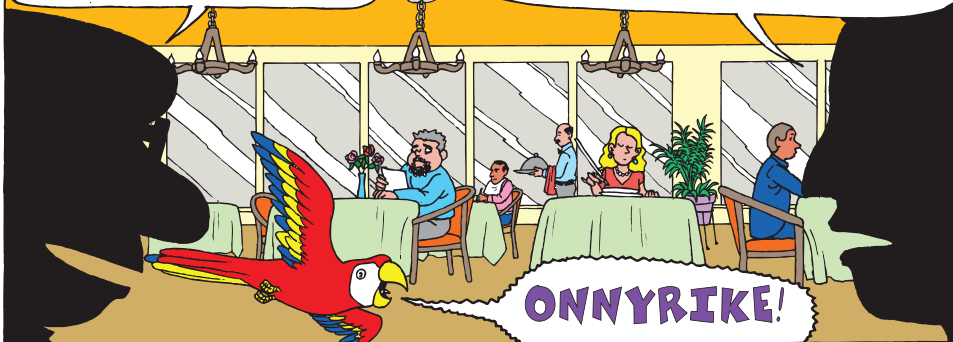
RECIMO, KUPIŠ NEKI CD, DOZVOLJENO TI JE
DA GA SLUŠAŠ, ALI NE MOŽEŠ PLASIRATI
PESMU NA TRŽIŠTE...

JASNO, JA SAM VLASNIK CD-A, ALI AUTOR
JE VLASNIK DELA POHRANJENOG NA NJEMU.

ALI, AKO VOĐIM NEKI POSAO, MOGU LI PUŠTATI PESMU KAKO BI PRIVUKAO MUŠTERIJE?

SAMO AKO PLATIŠ NAKDAPU, ZAPAMTI: KUPOVINA CD-A ZNAČI DA JE JEDINO PRAVO KOJE TI PRIPADA PRAVO NA NJEGOVO SLUSANJE.

ONNYRIKÉ!

A ŠTA JE SA NEKIM KO NAPRAVI RAČUNARSKI PROGRAM?

TE SE TRETIRA KAO KNJIŽEVNO DELO JER JE REZULTAT LJUDSKA KREATIVNOSTI.

A KOLIKO DUGO JE NEKO DELO ZAŠTIĆENO?

TOKOM CELOG AUTOROVOG ŽIVOTA I 50 GODINA NAKON NJEGOVE SMRTI.

U MNOGIM ZEMLJAMA TO MOŽE TRAJATI I 70 GODINA.

DOBRO, ZNAČI UMETNIK ZAISTA MOŽE ZARADJIVATI ŽAŽIVOT OD SVOJE UMETNOSTI...!

I TAKO DUGO! ALI ŠTA NAKON TOGA?

DELO ULAZI U JAVNI DOMEN, I UMNOŽAVANJE POŠTAJE BEZPLATNO.

ŠTA AKO NEKO DRUGO TADA UTVRDI DA JE DELO NJEGOVO?

NE MOŽE. AUTOROVA MORALNA PRAVA (NJEGOVO AUTORSTVO I KONTROLA NAD DELOM) TRAJU ZAUVEK.

PIRATERIJA I PLAGIJATORSTVO

PIRATERIJA JE NEOVLASČENO UMNOŽAVANJE, PRODAJA, IZNAJMLJIVANJE ILI DRUGI VID KORIŠĆENJA DELA. U BILO KOJEM OBLIKU.

SPREMNI?

SAMO PLJAČKAJTE, MILI MOJI!

A NE MORAMO NI DA PLATIMO!

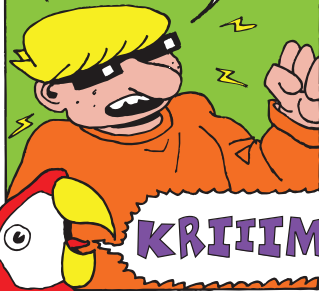
PLAGIJATORSTVO JE DISTRIBUCIJA DELA KOJE PRIPADA NEKOME DRUGOM, NAKON DOSLOVNOG KOPIRANJA, PARAFRAZIRANJA I PRISVANJA AUTORSTVA DRUGOJ OSOBI.

TVOJE DELO?
ALI VEĆ CAM OVO PROČITALA KOD DRUGOG AUTORA!

HMM, UMM... PAAA
ZAMISLITE
SLUČAJNOST?

I JEDNO I DRUGO
PREDSTAVLJA KRŠENJE
AUTORSKIH PRAVA, A TO
JE KRIMINALI!

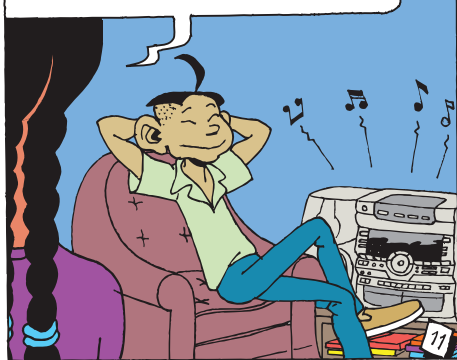

KRIIM!

ALI NEKADA MOŽEŠ KORISTITI NEKO DELO
BEZ TRAŽANJA DOZVOLE OD AUTORA.

TAKO JE, NA PRIMER, KAD
SLUŠAMO MUZIKU KOD KUĆE...

Ova knjižica objavljena je uz potporu Europske unije. Sadržaj je isključiva odgovornost IBF International Consultinga i EPLO-a te se ni na koji način ne može smatrati da odražava stavove Europske unije.

Adaptacija: Projekat "Podrška pravima industrijske svojine na Kosovu"

Prijevod na albanski © Ured za autorska i srodna prava

Odgovornost: INDECOPI i Tajništvo WIPO-a ne preuzimaju odgovornost za prilagodbu ili prijevod izvornog sadržaja.

Izvorni engleski © Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo (WIPO), objavljeno u dogovoru s Nacionalnim institutom za zaštitu tržišnog

natjecanja i zaštitu intelektualnog vlasništva (INDECOPI) | Scenarist i likovno stvaralaštvo: Juan Acevedo | Dizajn: Germán Luna, Jorge Llahuala |

Boje: Maria Elena Sialer